

Dokumenttyp Plan	Ansvarig verksamhet Avdelningen för hållbarutveckling	Version 1.0	Antal sidor 4
Dokumentägare Sara Emsevik Barnrättsstrateg	Fastställare Regionstyrelsen	Giltig fr.o.m. 2025-02-18	Giltig t.o.m. Tillsvidare

Barnrätt – en plan för barns bästa

En handlingsplan för hur Region Värmland ska arbeta med Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, för att beakta och uppfylla barnets bästa. Planen är framtagen i samverkan med barn och unga, flertalet kommuner, civilsamhällesorganisationer och Länsstyrelsen i Värmland i syfte att kunna vara ett stöd även för andra aktörer i Värmland.

Vill du veta mer om framtagandeprocessen av handlingsplanen i barnrätt kan du läsa mer här:

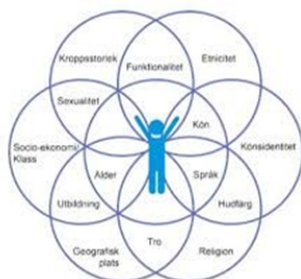
[Region Värmlands handlingsplan för arbetet med barnets rättigheter - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)

Bakgrund

Vår organisation är en betydande aktör för utvecklingen av ett hållbart samhälle. Vi är dessutom länets största arbetsgivare och ska vara ett föredöme och inspirera andra. Allt vi gör idag är viktigt för barn i Värmland samt en investering för framtida generationer.

Vi arbetar utifrån FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter, flertalet konventioner som är rättsligt bindande för staten och hela offentliga sektorn, och ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet i enlighet med Agenda 2030. Vi arbetar för en stark demokrati där alla kan delta på lika villkor oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, bostadsort, socioekonomisk status, ålder, funktionsnedsättning, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning. Särskild hänsyn skall tas till barn som tillhör sårbara och utsatta grupper. Analyser och insatser utgår från ett intersektionellt* perspektiv. Genom en helhetssyn på hållbarhet och människors lika rättigheter är målet att ingen ska lämnas utanför.

Genom att lyfta fram barnets röst i enlighet med artikel 12 och bygga starka partnerskap för samverkan kan vi gemensamt skapa en hållbar förändring som gynnar alla ca 56 000 barn i Värmland. Region Värmlands verksamheter och andra aktörer i Värmland fattar kontinuerligt viktiga beslut som påverkar barn. För att uppnå barnets rättigheter måste besluten även ha fokus på jämlikhet och jämställdhet. Barn är unika individer med olika behov och genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn och unga i vår region bidrar vi till utveckling och attraktionskraft.

* Intersektionellt betyder att olika former av maktstrukturer och diskriminering, som kön, etnicitet, klass och sexualitet, samverkar och påverkar människors liv på komplexa sätt.

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020. Region Värmland arbetar för en inkluderande miljö där samverkan och barnrättsperspektivet är centralt i arbetet med att stärka och förverkliga barnets rättigheter. Barnkonventionen ska ses som en helhet och säkerställer barnets rättigheter och definitionen av ett barn är varje människa under 18 år. Konventionen är ett rättsligt avtal som slår fast att varje enskilt barn är en individ med egna rättigheter, så kallade rättighetsbärare. Den innehåller 54 artiklar varav fyra är grundläggande principer som alltid ska beaktas i frågor som rör barn.

De fyra grundläggande artiklarna är:

Artikel 2 – Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3 – Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6 – Alla barn har rätt till liv, överlevnad och rätt att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar.

Artikel 12 – Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Du kan läsa mer om grundprinciperna och hitta länk till lagen som helhet här: [Barnkonventionens grundprinciper - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se/barnkonventionens-grundprinciper)

Barnsyn

Att se barn som kompetenta människor, som kan vara delaktiga i frågor som rör deras liv är en förutsättning för att vuxna ska lämna utrymme till barn. I barnrättighetsutredningen som genomfördes inför att barnkonventionen blev svensk lag definieras ett nytt begrepp med utgångspunkt i barnsyn, barnrättsbaserat synsätt. Ett barnrättsbaserat synsätt uttrycks som att varje barn ska erkännas, respekteras och skyddas som rättighetsbärare med en individuell personlighet, egna behov och intressen samt personlig integritet. Detta är av ytterst vikt när vi jobbar för att uppfylla barnets bästa.

Syfte

Syftet med handlingsplanen - en plan för barnets bästa är att barnets rättigheter ska tillgodoses genom ett proaktivt förhållningssätt och i bred samverkan, systematiskt (1) tillvarata barnets perspektiv¹ och därigenom även (2) säkerställa barnrättsperspektivet². Detta ska ske i Region Värmlands alla verksamheter inklusive i ledning och styrning med utgångspunkt i barnkonventionen och den nationella strategin. De två perspektiven ska leda till att barnet bästa uppfylls i större utsträckning och att vi inte enbart ser lagen som en domstolsprövning när det inte fungerar. Barnkonventionen ska vara grunden i allt arbete som berör barn och unga.

¹ Barnets perspektiv är barns egen syn på sitt liv och sin omvärld som baserats på barnets ålder, mognad, erfarenheter, tradition, kultur och nuvarande livssituation.

² Ett barnrättsperspektiv innebär att ha barnkonventionen som utgångspunkt i arbetet med barn och i beslutsfattande som rör barn. Det innebär att belysa en fråga utifrån de rättigheter varje barn har enligt barnkonventionen.

Handlingsplanens utgångspunkt i den nationella strategin

Riksdagen har den 1 december 2010 antagit en strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige. Avsikten är att strategin ska vara en utgångspunkt för offentliga aktörer på statlig, regional och kommunal nivå som i sina verksamheter ska säkerställa barnets rättigheter. De nio målen i den nationella strategin ska ha högsta möjliga genomslagskraft i Region Värmland. Strategin kommer att utvärderas och region kommer då att använda den reviderade strategin som sin utgångspunkt.

Du hittar den nu gällande strategin här: [Barnets rättigheter - Region Värmland](#)

Andra styrande dokument

Barnets rättigheter regleras i flertalet styrande dokument såsom en lag, en konvention, en strategi, en plan eller en överenskommelse som berör många av samhällets områden utöver barnkonventionen. En del lagar sträcker sig längre gällande barnets rättigheter än vad barnkonventionen gör och då är det dessa lagrum som gäller.

Olika dokument som styr vårt dagliga arbete gällande barnets rättigheter har vi samlat här: [Barnets rättigheter - Region Värmland](#)

Barnrättskommittén i Geneve granskar Sveriges arbete med att uppfylla barnets rättigheter vart 5:e år. Sverige får kritik inom en del områden. Mer om det hittar du här: [Barnets rättigheter - Region Värmland](#)

Barnets inflytande och delaktighet i processen

Barn och unga har haft ett stort inflytande i arbetet med framtagandet av handlingsplanen i barnrätt. Sammanlagt så har ca 250 barn på olika sätt varit med och format planen. Processen och sammanställningen av arbetet med barns inflytande redovisas i form av en sammanställning och en insiktskarta som du hittar här: [Insiktskartan - Region Värmland](#)

Regionen har i samarbetet med Länsstyrelsen även genomfört en enkät där ca 450 barn i årskurs 2 på gymnasiet har svarat på frågor om mänskliga rättigheter, barnrätt och jämställdhet. Sammanställningen av enkätresultatet hittar du här: [På tal om ungdomar - Region Värmland](#)

Mål och indikatorer

För att uppfylla handlingsplanens syfte har vi genom samverkan med barn, interna och externa verksamheter utarbetat och prioriterat nedanstående mål.

Mål 1: Barn ska göras delaktiga och ges inflytande i frågor som berör dem direkt eller indirekt

Exempel på Indikatorer:

- Titta på antal genomförda beslut där barn och unga gjorts delaktiga bland annat genom antal genomförda barnkonsekvensanalyser.
- Arbetet som genomförts av de unga region- och kommunutvecklarna
- Statistik genom till exempel enkäter och rapporter både på nationell, regional och lokal nivå.

Mål 2: Barnets rättigheter ska, genom barnkonventionen, genomsyra allt arbete och beslutsfattande som berör barn (direkt/indirekt, kort- och långsiktigt) inom Region Värmland och länet.

Exempel på Indikatorer:

- Andel genomförda prövningar av barnets bästa, så kallade barnkonsekvensanalyser i ärenden där det bedöms behövas för att beakta barnets bästa.

- Årsredovisningar från barnrättsombud

Mål 3: Barnets rättigheter ska främjas och skyddas genom att skapa en trygg och inkluderande miljö för alla barn i Värmland.

Exempel på Indikatorer:

- Elevhälsodata kopplat till upplevd inkludering och trygghet
- Statistik på nationell, regional och lokal nivå.

Mål 4: Kunskapen om barnets rättigheter utifrån barnkonventionen ska öka hos medarbetare och vårdnadshavare.

Exempel på Indikator:

- Följa antal barnrättsombud utbildade inom Region Värmland samt antal barnrättsstrategier utbildade av SKR.
- Antal deltagare samt genomförda utbildningar på utbildningsplattformen
- Antal genomförda föräldraskapsstödsutbildningar

Styrning, ledning och uppföljning av barnets bästa

Barnrättsbaserat arbete är allas ansvar och ska beaktas samordnat och systematiskt i Region Värmlands processer för ledning, styrning, planering, uppföljning och i det dagliga arbetet i hela organisationen, detta för att säkerställa barnets bästa.

Fullmäktige, arbetsutskott, styrelse och nämnder ska säkerställa att underlag för beslut och andra ärenden är barnrättssäkrade utifrån identifierat behov. Framtagande av underlag ska ske integrerat i Region Värmlands ordinarie process för hållbarhetssäkring av beslutsunderlag. Prövningar av barnet bästa ska även genomföras om det är oklart om eller hur beslutet påverkar barnet, eller innebär en försämring för barnet. När vi genomför prövningar av barnet bästa så få vi bättre grundade beslut ur ett barnrättsperspektiv. Regionledningen har ett övergripande samordningsansvar för arbetet med barnets bästa. Stöd i arbetet för att uppnå barnets bästa både i genomförandet och kompetensutveckling finns här: [Barnets rättigheter - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se/barnets-rattigheter)

I Region Värmlands planerings- och uppföljningsprocess ansvarar varje beslutsinstans för att mål, aktiviteter, handlingsplaner och åtgärder beaktar barnrättsperspektivet. Uppföljning av mål, aktiviteter, och handlingsplaner inklusive åtgärder och indikatorer sker i den löpande uppföljningsprocessen. Uppföljning och analyser redovisas på respektive organisatorisk och politisk nivå integrerat i ordinarie uppföljningsstruktur. Handlingsplanen kommer att gälla tills vidare och målen kommer följas upp årligen och ska revideras vart 4:e år.

Regionfullmäktige, regionstyrelsen och regionledningen kan vid behov begära särskild uppföljning av barnrättsarbetet.

Avslutningsvis

En verktygslåda i form av en metodbank kommer att tas fram som stöd för att uppfylla barnets rättigheter och barnets bästa. Den kommer vara ett stöd för verksamheterna, ledning och styrning både internt och externt.

Dokumentet är utarbetat av arbetsgruppen för handlingsplanen under ledning av Sara Emsevik.